De Zuid Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND.

DEEL 53. KAAPSTAD MAANDAG, 31 DECEMBER, 1883. NO. 4382.

...elaars in Pro-
...nz.

...eer dan 20 jarige ...Verkoopen van Ko-...hebbende, gaat nog ...angen en dezelve op ...e hand te zetten, op ...nderzins, onder per-...

...ompt terug gezon-...e betaling. ...OS, Agent—Nieuwe ...raat, Kaapstad, ...den Heer HEATLIE, ...Heer G. J. DU TOIT, ... Heer E. C. HAM-...

...RWIJZER

...2de Klasse Onder- ...te RAWSONVIL- ...aris £140 per jaar. ...aan verbonden met ...jaar van regerings- ...etuigschriften zullen ...de ontvangen wor- ...G, DEN 8STEN JAN., ...kennis van beide de ...elsche taal bezitten ...erk behooren. Het ...gekozene in APRIL ...hier aanvaarden zal.

...A. Voorzit. der Schoolcommissie. ...1883.

...ncie Spoorweg

...1 OCTOBER, 1883.

...TAD NAAR VIC-...EST.

1	2
v.m.	n.m.
8·0	3·45
8·5	3·50
8·12	3·57
8·16	4·1
8·44	4·29
8·50	4·32
9·0	4·45
9·18	5·3
9·29	5·14
9·37	5·22
9·45	5·30
9·55	5·42
10·15	6·1
10·16	6·2
10·33	6·14
10·56	6·37
11·6	6·47
11·25	7·5
11·35	7·20
12·16 n.m.	8·13
12·52	8·53
1·12	9·15
1·50	9·55
2·18	10·25
2·47	10·56
3·12	11·25
3·30	11·40
4·16	12·32 v.m.
4·50	1·10
6·25	2·45
7·15	3·40
7·45	4·0
8·52	5·10
10·6	6·25
11·10	7·35
12·35 v.m.	9·0
12·50	9·30
1·45	10·25
2·40	11·15
4·10	12·40 n.m.
4·25	12·55
4·50	1·20
5·50	2·15
7·20	3·45
7·40	4·0
8·56	5·20
9·50	6·14
11.10	7·34
12·13 n.m.	8·39
1·10	9·40

ALLEEN OP DINGSDAGEN — NIET OP DINGSDAGEN

1		2
v.m.		n.m.
	5·25	—
	6·23	—
	7·10	—
	7·37	—
	8·15	—
	9·1	—
n.m.	10·0	—
12·50	10·15	6·40
2·10	11·35	8·0
	n.m.	
2·56	12.25	8·55
3·15	12·50	9·20
3·20	1·0	9·33
4·32	2·30	11·5
—	3·23	11·55
		v.m.
6·0	4·20	12.45
6·5	4·30	1·0
7·15	6·0	2·20
8·11	7·20	3·40
9·6	8·50	5·5
10·0	9·40	5·55
—	10·15	6·30
—	11·20	7·35
	v.m.	
—	1·2	9·5
—	1·23	9·28
—	2·10	10·15
—	2·25	10·30
—	2·55	10·58
—	3·25	11·26
—	3·55	11·55
		n.m.
—	4·27	12·33
—	4·50	12·56
—	5·26	1·30
—	6·11	2·15
—	6·20	2·25
—	6·40	2·45
—	6·52	2·57
—	7·13	3·18
—	7·25	3·31
—	7·48	3·52
—	7·53	3·57
—	8·3	4·5
—	8·10	4·13
—	8·22	4·26
—	8·39	4·46
—	8·54	5·0
—	9·16	5·22
—	9·25	5·31
—	9·29	5·35
—	9·35	5·40

...TAKLIJN.

v.m.	n.m.
8·55	5·0
9·20	5·25
9·55	6·0
0·27	6·32
0·46	6·51
0·55	7·0
v.m.	n.m.
6·40	2·20
6·51	2·31
7·10	2·50
7·42	3·22
8·21	4·1
8·42	4·22

...le trein alleen op ...uit den trein wil-... ...n ververschingen ...rein blijft over op ...n, en de namid-...ster tot Zondag ...terugtrein van ...ags morgens de ...Hermon alleen aan ...f in willen gaan, ...naar Kaapstad ...toria West Zatur-...eaufort over to ...treinen heen en ...ers alleen tus-...op.

...ter, No 11, ...pstad.

KENNISGEVING.

Kaapsche Handelsbank (IN LIQUIDATIE).

EEN V[...]de Dividend van 1s. 3d. in het £ zal betaald worden op en na den [...]den dag van Januarij aanst., [...] Crediteuren der bovengemelde Bank die daarop geregtigd zijn.

G. W. STEYTLER,
L. H. GOLDSCHMIDT,
Officieele Liquidatoren.

24 December 1883.

KOORN! KOORN!!

De Ondergeteekenden KOOPEN KOORN tegen Marktprijzen.

MYBURGH & Co., St. Georgestraat, Kaapstad.

DE ONDERGETEEKENDE

GEEFT mits deze kennis ten behoeve van den heer JACOBUS HENDRIK VISSER, dat gemelde heer zich strikt zal bepalen tot de grenslijnen en bakens bem door den heer Landmeter R. MOLL, op zijn eigendom ter Plaatse "DRIE-HEUVEL," in het Distrikt van Piquetberg aangewezen, en inzonderheid tot den baken bekend onder den naam van "Bakerheuvel,"—alle bakens welke behoorlijk volgens Wet zijn opgerigt; en verder, dat alle overschrijding van vee of anderzins binnen gezegde grenslijnen en bakens naar Wet zullen behandeld worden.

EMILE H. VAN NOORDEN,
Generaal Agent en Vendu-Kantoor,
Piquetberg, 27 Dec. 1883.

TE HUUR,

HET HUIS, No. 2, St. Georgestraat, het allergeschikste Huis van Accomodatie voor Bezoekers, nabij het Spoorweg Station; Vertig Bedden. Het Huisraad en andere Goederen mogen overgenomen worden op eene waardeering. Onmiddellijke inbezitneming. Men vervoege zich bij KOLLER & STEER, Kaap de Goede Hoop Bank Gebouwen.

CALVINIA.

E. B. WATERMEYER,

GOUVERNEMENTS LANDMETER.

Adres: Onder bezorging van den heer A. J. VAN REENEN, Calvinia.

S. TWYCROSS,

GEWEZEN REKENMEESTER IN DE KAAPSCHE HANDELSBANK,

Auditeur van de Kaap de Goede Hoop Spaarbank en Stellenbossche Districts Bank (Beperkt.)

Auditeert en Maakt Boeken en Rekeningen op.
Collecteert Rente en Rekeningen.
Negotieert Leeningen.
Koopt en Verkoopt Aandeelen.
Huis-, Huur en Algemeen Agent.

7 Houtstraat.

WESTELIJKE PROVINCIE

Administratie en Trustmaatschappij, (BEPERKT).

Een Klerk Benoodigd.

HIERBIJ wordt bekend gemaakt, dat aanzoeken door den Ondergeteekende zullen worden ingewacht tot AANSTAANDEN VRIJDAG, den 4den JANUARIJ, te 12 uur 's middags, voor de betrekking van KLERK bij deze Maatschappij.

De applikant moet met het boekhouden bekend zijn.

Op last der Direktie,
J. J. D. BUIJSKES.

Kantoor der Maatschappij, Hoek van de Wale- en de Nieuwestraat, tegenover het St. George's Katbedraal, Kaapstad, 28 December 1883.

VARKENS VOEDER,

Verkrijgbaar bij den MOLEN en aan de Pakhuizen van

R. A. ZEEDERBERG, I. R. ZN.

OVERLEDEN,—Op Kerstdag, [...] ons Dochtertje, [...]

P. A. GROENEWALD,
C. E. M. GROENEWALD, geb. STEYN.

Humansdorp, 29 December.

OVERLEDEN, aan de Paarl, de heer J. H. KLIGE, Sr., op den 25sten dezer, in den ouderdom van 74 jaren en 7 maanden, mij nalatende met zeven kinderen om zijn onherstelbaar verlies te betreuren.

HESTER E. KLIGE, geb. [...]EKARD.

ONS geliefd Dochtertje, SOPHIA MATHILDA, overleed op gisteren in den ouderdom van vier maanden.

Wij wenschen [...] hartelijken d[...] te brengen aan [...] J. N. V[...] en de jonge[...] gedurende he[...]

Pique[...]

REQUISITIES

AAN DEN HEER

C. J. MANUEL.

[...]ctober, 1883.

Wel-Ed Heer C. J. MANUEL, Kaapstad.

MIJNHEER,—Wij, de Ondergeteekende Kiezers va[n d]e Kaapsche Afdeeling, verzoeken dat gij U weder wilt laten no[mineeren], als Kandidaat voor de vertegenwoordiging der Kaapsche Afdeeling [in] de Wetgevende Vergadering.

De diensten door U in het Parlement bewezen gedu[ren]de het lange tijdperk dat gij de Afdeeling hebt vertegenwoordigd, en de algem[ee]ne kennis van Publieke Zaken die gij opgedaan hebt, alsook het groote belang [da]t gij bij de welvaart en voorspoed van de Kaapsche Afdeeling en de Kolonie in [het] algemeen hebt, bevelen U aan als een Lid van het Parlement.

Vertrouwende dat gij deze onze Requisitie zult aan[nem]en, en ons verbindende om ons best te doen om Uwe Verkiezing te verzekeren,

Noemen wij ons, Mijnheer,
Uw Dienst. Dienar[en]

R A Zeederberg, — Duncan, M S van der Byl, Jas van Breda, F B Moore, H C van Breda, L Wiener, J A van Breda, Adrian van der Byl, H C Myburgh, W G Anderson, jr, W G Dolman, John Buissinne, C H Hodgson, John Hallett, J G Steytler, R M Ross, T E Jones, E van Staven, R H Arderne, A W B Smitt, J H Cosnett, W Kotze, H Jones, Walter Searle, P G H Willmot, J Fane, Geo Laor, G de Kock, W Oshnen, F D Pieterson, H van d G van Blommestein, J Rodger, Allen Little, T F Dreyer, H C de Jongh, W G Willemburg, J Biccard, J A Dreyer, Thos Kincaid, R Byrne, Hector Shaw, Walter Jardine, Richard Moyle, William Brown, D H Eksteen, W A van der Byl, S P Lategan, A van Niekerk, Thos. Duncan, J T Koller, A Albrecht, A P Darocker, T Willey, Thos Teak, James L Patterson, Thom Jones, J P Valentine, H C Dreyer, Hzn, J Ward, D W Mould, R Cole, E Landsberg, F Mostert, W A Lippert, F F Rutherfoord, Thos Philip, A W L[...]w, Med Ayers, P Brack, jr, J F Cowling, [...] Marcus, C Bridges, H Hendricke, Jo[...] Pat[...], M Millard, G Cairncross, Thos [...] M Anderson, David Lorimer, H A Ebden, [...] MD, William Marsh, James Fuggle, Samuel Phillips, Samuel Fortune, John Ebden, John Forrest, Paul Blomerus, Thomas Dudley, [...] Henry Frank, G Knott, J R Chappison, F Champion, J E Samuels, R Torbet, John Ell[...]m, Paul de Villiers, James Grace, W G Pa[...], Hugh McCannon, W G Knott, G Rose, T[h]os Steel, Jno R Randall, Paul Mueder, Sa[...]n Randall, Luke H ybittel, E de Sinclair, [...] Stevenson, MD, John Watters, John Daniel, Geo Alf Gordon, John Isack, Sam J[...] Brodribb, Louis Cloete, T Meagher, C Cowp[...]r, A Frauenstadter, P Blomers, H Dorce, David [...] Robertson, Basserdien, John Thomas, Ba[...]nard Abrahams, R Seabrook, Abdol Galant, Benjamin February, Dollie Williams, Francis J Dormer, Joseph Davids, Abdol Kahar, Isaac Lawrence, Thos Long, Wm Lankester, Jas Knott, A B Dreyer, W C McCallum, A W Brinck, C Watermeyer, G Hawthorne, R Byrne, F H Cart, J Knowlden, B Hudson, P J van der Byl, W A van der Byl, jr, Hercules C Jarvis, P J Alport, A J Gostell, Isaac Rynolds, [...]errer, FG, J Cartor, H C Dreyer, Hzn, W[...] H F East, T Little, T A Steyn, H Ryno[...] Kenna, R Knipe, R J McLeod, James G[...] Brady, Thos J Brady, N Grant Calt B[...] Bauser, A Mevekel, C Bakmann, W Tho[...] H Meyers, H D Greenshields, A G Lou[...]n, Edw W Searle, Chas P Hodson, Geo [...]eeman, Wm Searle, E Searle, James Cl[...] M Donald, P H Follersen, T Felmore, J [...]son, G Cherry, G Farnfort, M Carey, [...]es, H Banorop, E A Goodwin, Telfor[d] [...]cCanvin, Peross, J R Black, M J Hack[...] Russell, R R Bee, John Murray, E Evans, [...] Houndsome, Wm Rabiets, W H Hancoc[...] Thomson, S van Luter, C P Kleinsmith, J [...] M Fuit, C Mosso, E Smith, P Carey, J [...] P T Bluhole, Jacob Roott, W T Brister, [...] F Famlin, D Chisolm, A Chamberlain, G [...]in, B Dirks, T Adams, M McKay, J Oc[...] [...] J Smith, G Baker, J William[...] Palmer, B Morilley, H B Beck[...] T Barth[...] W Dupen, C Swan, M Pharoah, [...] J Thomas, J T Coward, A C Pluz, J Williams, J A Miller, M Breacker, J [...] Walter Pritchard, H Woodhead, H Els[...] Mall, E Moore, Thos N Spratt, Edm[...] C Stroud, G Pritchard, F Ptirer[...] [...]mpson, W A Day, Frank Day, Wm B[...] Cloete, M Kenny, W Savage, T [...] Searle, F Freeman, F Russe, G A T He[...] Hare, Geo Behr, H Graaff, J A C [...] Ulrich, William Williams, T Adams [...] M J Clayton, A B Graham, E P [...] John Dyason, C Lager, A J Louw, jr, [...] J Alexander, P G de Villiers, H C [...]kerk, W S Henkens, F Durr, W [...] J D van Schoor, M C van Reenen, [...] S J Downing, J Parow, Wm Castle[...] N J Yore, C M van Reenen, H [...] Jno V A Spuy, P J Truter, L G [...] Geo McGregor, John Macintosh, [...] J McGregor, E McGregor, Josep[...] Carl Bowe, J Horchell, C Juges [...] Lacock, W Eilradt, N C Guildenhuys, [...] M A Lambrechts, A W van Eyssen, [...] M. V. N van Reenen.

SIMONSSTA[D, N]OVEMBER, 1883.

Aan den Wel-Edelen Heer
CHARLES MANUEL.

MIJNHEER,—Wij, de Ondergeteekende Kiezers voor de [Afdee]ling Simonsstad, verzoeken dat gij er in wilt toestemmen dat gij weder g[enomin]eerd wordt om ons in de Wetgevende Vergadering te vertegenwoordigen.

Het is vele jaren geleden sedert gij de eerste maal als Li[d voor] onze Afdeeling gekozen werd, en gedurende dat tijdperk hebben wij U altijd ve[...] en bereid gevonden om ons te helpen. Gij hadt steeds uwe diensten voor uwe K[...] in het bevorderen van eenige beweging die maar op eenige wijze strekte om het [...] te bevoordeelen.

Wij vragen van u geene beloften, wel wetende, dat uwe belangen [...] verbonden zijn met die niet slechts van dit gedeelte, maar van de gehee[le Kolonie,] als de onze, aldus de verzekering geven[d]e dat gij slechts alle zorgvuldig overwogen [...] de Kolonie, ons [...] in de toekomst tot economie en [...] maatregelen zult ondersteunen, die [...] bezuiniging mogen [...] leiden, en tot een zoodanige staatkunde als de voortschrijding van een keerende voorspoed zal verhaasten.

Johan Smitt, P J Hugo, JP, J Lankester, P D Morkel, J H Hugo, Geo Willett, Thos Willett, jr, D Watson J Wreyford, J E Storrier, H M M Wilsbere, S J van Blerk, H A Rittman, James Ingram, James Thomson, Eerw John Rooney, DD, R Brewitt, George F de Stadler, MDC, F P de Stadler, G R Budge, Wm Roussouw, jr, J H Glynn, Wm Cogill, Charles Rees, H Lawrence, Andrew Hartle, W Wayrich, He[...] [...]nry Johnson, James Dorey, H J Hugo, F [...] Kinerberg, J Herrenger, A C Burgert, Joh. [...] Inglis, H de Stadler, C Miller, J M Muller, S [...] Curtis, T V Hoibert, C H Burchell, J G Hugo, [...] N J van Blerk, R Norman, A Hantle, G Craytho[...] [...] C Muller, William J Harper, B Lingemen, [...] W Jenkins.

ANTWOORD VAN DEN HEER MANUEL.

EASTBROOK, RONDEBOSCH,
15 December, 1883.

MIJNE HEEREN,—Het is mij aangenaam dat gij mij weder waardig geacht hebt als een uwer vertegenwoordigers te worden genomineerd, en ik dank U van harte voor de Requisities die ik ontvangen heb; en, hoewel ik voel dat ik gedurende de vijf-en-twintig jaren die ik U in het Parlement vertegenwoordigd heb, van grooter dienst had kunnen zijn, toch hoop ik te mogen zeggen dat Uw belangen niet verwaarloosd zijn, en dat ten minste in sommige gevallen, mijne pogingen in uw voordeel met een goeden uitslag bekroond werden. Ik stel mij dus weder in uwe handen, en word ik verkozen, dan zal ik, even als vroeger, mijn best doen om de welvaart van dit District en de Kolonie in het algemeen te bevorderen.

Mijne gevoelens aangaande vele der kwesties die waarschijnlijk voor het Parlement zullen komen zijn U bekend, en het zal dus onnoodig zijn om ze thans uitvoerig te behandelen. Ik ben mij volkomen bewust dat het volgende Parlement kwesties van geen ordinair gewigt zal hebben te behandelen en dat het voor deszelfs leden geen ligte taak zijn zal om de Kolonie uit haar tegenwoordige moeijelijkheden op politiek en financieel gebied te redden. Mogt ik weder de eer hebben een uwer vertegenwoordigers te zijn, dan zal ik mijne beste aandacht schenken aan alle maatregelen die met dit doel mogen voorgebragt worden, en mijne ondersteuning aan die welke naar mijn oordeel, het best berekend zijn om het gewenschte doel te bereiken.

DE INBOORLINGEN-KWESTIE is er een die de zorgvuldigste overweging vereischt, maar in den tegenwoordigen toestand van zaken in Basutoland is het bijna onmogelijk een beslist gevoelen uit te spreken wat betreft den besten weg om in te slaan. Ik ben, zoo als gij weet, de hervatting door de Rijksregering van het bestuur in dat land gunstig gezind, en indien wij (ten minste tijdelijk) van onze andere Inboorlingen-landen konden worden verlost, zou zulks deze kolonie van een last bevrijden, die zij onder tegenwoordige omstandigheden moeijelijk kan dragen, en terzelfder tijd uit onze debatten kwesties verwijderen, die, terwijl zij de inboorlingen in een kronieken staat van gisting houden, dikwijls de voortgang belemmeren van vele nuttige en noodige maatregelen van huishoudelijke wetgeving.

FINANTIEN.—Aangaande dit onderwerp koester ik niet dat wanhopend gevoelen dat in sommige kringen schijnt te heerschen, ofschoon buiten kwestie een herziening van ons stelsel van Openbare Finantien eene dringende noodzakelijkheid is geworden; maar wat wij ook doen, kan ik niet inzien dat wij anders dan ons tot onze Invoerbelastingen voor een groot gedeelte der Publieke Inkomsten wenden kunnen. De publieke discussie dezer kwestie heeft echter genoegzaam doen blijken dat de nu opgelegde belastingen vol bijzonderheden zijn die nergens naar lijken en zoo spoedig mogelijk uit den weg geruimd moeten worden. Ik ben zeer voor een doortastende herziening van het Tarief, en ik vertrouw dat de Regering zich, vóór de bijeenkomst van het Parlement, zal bedienen van den bijstand die Kamers van Koophandel en de Koopmansstand gewoonlijk geven kunnen in het verkrijgen van inlichting, waarop een gezonder en billijker Tarief gebaseerd kan worden. Het behoort, mijns inziens het streven van het Parlement, in het daarstellen van zoodanig Tarief, te zijn om Plaatselijke Nijverheid aan te moedigen, den handel te behouden die regters aan onze verschillende havens behoort, en de Belastingen zoo te regelen dat zij van de verschillende klassen der zamenleving zullen geheven worden in evenredigheid naar hunne respectieve bekwaamheid om den last te dragen.

Ik vrees echter dat men ook andere bronnen van Inkomsten zal moeten zoeken, en er zal waarschijnlijk een Accijns belasting worden voorgesteld. Ik ben niet tegen het beginsel van Accijns, maar in het daarstellen van een maatregel van dezen aard, vertrouw ik dat er zorg zal worden gedragen dat de eerlijke stoker niet weder tegenover zijn minder naauwletten[den] buurman in een nadeelige positie zal worden gesteld en dat de uit deze bron te putten inkomsten op zoodanige wijze zullen worden geheven dat het die landbouwers die nu gedwongen zijn een aanmerkelijk gedeelte der opbrengst hunner wijngaarden te verstoken, niet moeijelijk zal worden gemaakt. Als er een Bill werd ingediend zonder de onbehoorlijke voorschriften van de Wet van 1878, maar die de inkomsten aanmerkelijk zou vermeerderen, zou ik het mijn pligt achten er voor te stemmen.

OPENBARE WERKEN,—Over dit onderwerp behoef ik maar weinig te zeggen, daar ik vrees dat onze uitgaven, eenigen tijd lang, noodzakelijk zeer beperkt zullen moeten zijn, en slechts zoodanige werken worden ondernomen als bepaald noodig zijn. Tegelijkertijd acht ik de voortzetting van den Spoorweg naar Kimberley een noodzakelijkheid, en beschouw ik dat een Spoorweg van Kalkbaai naar Simonsstad, en het aanleggen van de weinige mijlen van Eerste Rivier naar Sir Lowry's Pas onder de eerste ondernemingen behooren te zijn, wanneer de omstandigheden die toelaten.

U nogmaals dankende voor de eer mij aangedaan door mij nogmaals uit te noodigen U in het Parlement te vertegenwoordigen, en in de verzekering dat gij trachten zult mijne verkiezing zeker te maken.

Noem ik mij, Mijne Heeren,
Uw erkentelijke en dienstwillige Dienaar,
C. J. MANUEL.

UNION LI[NE].

KONINKLIJKE MA[IL]DIENST

UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ (BEPERKT.)

DE MAILBOOTEN DER MAATSCHAPPIJ VERTR[EKKEN] VAN KAAPSTAD

NAAR ENGELAND

Via MADEIRA, om den anderen WOENSDAG, te 4 uur n.m., te St. HELENA en ASCENSION als onder aan[...]ende.

PRETORIA, Kapt. BAINBRIDGE, Januari[j ...]
MEXICAN, Kapt. BALLARD, 23 Jan. via St Helena.
TROJAN, Kapt. LARMER, 6 Feb.

DE REIZEN LANGS DE KUST ZULLEN ZIJN:

NAAR MOSSELBAAI, ALGOABAAI, OOST LONDEN EN NATAL:
ASIATIC, Kapt. HARRISON, omtrent 4 J[an.]

NAAR MOSSELBAAI, ALGOABAAI, KOWIE EN OOST LONDEN
MEXICAN, Kapt. FALLARD, omtrent [...]

Voor Vracht of Passage vervoege men zich ten Kan[toor d]er Maatschappij, Adderleystraat.

THOS. E. FULLER, Algemeen [...]der voor Zuid Afrika.

STRUISVE[D]EREN.

FREDERICK N. ALAMAN,

[...] KOOPER VAN STRUISVEDEREN

Is gereed de Hoogste Marktprijzen te geven voor alle Soorten van Struisvederen.

Adres:—M. L. BENSUSAN & Co., Kasteelstraat Kaapstad.

ATTENTIE

De Uitverkooping duurt steeds voort bij

CORNELIS MOL[...]

De geheele Voorraad moet Uitverkocht worden om de Verh[...]izing te vergem[...]n.

[...]stelijke Provincie Ba[nk]

£3,000 WAARDE.

LET WEL! LET WEL!!

UIT DE HAND TE KOOP

DE PLAATS "KLEIN KARDOUW," gelegen in het district PIQUETBERG, Wijk 24 Rivieren, groot 1,600 morgen.

Gemelde Plaats is zeer geschikt voor alle soorten van Vee, wegens haar uitmuntende Weidevelden, en voor den Koornbouw is zij een der beste Plaatsen in het district van Piquetberg.

De Plaats "KLEIN KARDOUW" is te welbekend om verdere aanbeveling te behoeven. Voor de Struisvogel-Boerderij is er geen betere geldbelegging dan die te besteden aan gemelde Plaats.

Voor verdere informatie en koop doe men spoedig aanzoek bij den Ondergeteekende, aan zijne woning te Malkopsvlei in deze Wijk.

H. A. ALBERTYN, Jr.

Porterville, 21 December 1883.

S. N. PONDER.

"DE"

KOOPER VAN STRUISVEDEREN,

Burmesters Chambers Adderleystraat,

KAAPSTAD.

[K]oopt het Geheele Jaar door en geeft de HOOGSTE MARKTPRIJZEN.

HEININGDRAAD.

Ontvangen nu Bezendingen OVAAL STALEN IJZERDRAAD en STALEN IJZERDRAAD MET PUNTEN, die zij tegen zeer Verminderde Prijzen aanbieden.

IJZERMAGAZIJN, 15 GRAVESTRAAT, KAAPSTAD.

Wellington Bank.

Notice to Shareholders.

THE ANNUAL GENERAL MEETING of SHAREHOLDERS will, in accordance with Section 25 of the Trust Deed, be held in the BANK PREMISES, on

TUESDAY, 15TH JAN. 1884,

AT 9 O'CLOCK IN THE MORNING.

for the purpose of receiving from the Directors a general statement of the affairs of the Bank, and to elect two Directors in the room of FRANÇOIS PAULUS MARAIS, Esq., and HERMANUS JACOBUS ROSSOUW, Esq., who retire by rotation, one of whom is eligible for re-election on this occasion.

Notice is also given that no Shares in this Bank will be transferred between the 15th December, 1883, and the 15th January, 1884.

By order of the Directors,
MARTH S. L. SMITH,
Cashier.

Wellington Bank, 8th December, 1883.

WELLINGTONSCHE BANK.

BERIGT aan DEELHEBBERS

DE JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING van DEELHEBBERS zal, overeenkomstig Art. 25 van de Acte van Overeenkomst, gehouden worden in het Bankgebouw op

DINGSDAG, 15 JANUARIJ 1884,

'S MORGENS TEN 9 URE,

Ten einde van Directeuren te ontvangen een Algemeene Opgaaf van de aangelegenheden der Bank, en twee Directeuren te kiezen in plaats van de WelEdele heeren FRANÇOIS PAULUS MARAIS en HERMANUS JACOBUS ROSSOUW, die bij beurtwisseling aftredent een van wien bij deze gelegenheid herkiesbaar is.

Tevens wordt hierbij kennis gegeven dat geene Aandeelen in deze Bank overgemaakt, zullen worden van af den 15den December 1883 tot den 15den Januarij 1884.

Op last van Directeuren,
MARTUS. L. SMITH, Kassier.

Wellington Bank,
8 December 1883.

Lijst van Deelhebbers die Verkiesbaar zijn als Directeuren:—

Atkins, J. S.	Marais, F. P., Gzn.
Bisseux, I.	Malherbe, W. D., Szn.
Brink, J. G. G.	Malherbe, E. G., Pzn.
Burmann, J. H. V.	Martin, E. H.
Cillie G. J., Pzn.	Merwe, S. W. I. v. d.
Cillie, C. D., Pzn.	Pentz, M., J. Fzn.
Cillie, G. G., Pzn.	Plessis, I. G. du
Cillie, D. G., Pzn.	Retief, P. R.
Hamman, E. C.	Retief, I. I.
Hugo, F. J. Pzn.	Retief, E. G.
Joubert, J. A., Pzn.	Rossouw, P. L., I. Dzn.
Kriel, P. E.	Rossouw, H. J., D. Gzn.
Kriegler, S. G.	Roux, H. L. le, Hzn.
Lategan, S. P.	Roux, D. B. le
Leeuw, R. J. de	Smit, H. J., I. Hzn.
Malan, G. D., J. Jzn.	Spuy, D. J. A. van der
Malan, J. J., J. Jzn.	Toit, G. P. du
Malan, B. G. J., J. Jzn.	Toit, G. J. du
Malan, I. F., D. Jzn.	Toit, D. S. A. du
Malan, D. G., F. Szn.	Toit, D. A. du
Malan, I. D.	Villiers, I. J. de, A. Pzn.

Aan Boeren, Handelaars in Produkten, enz.

DE Ondergeteekende, meer dan 20 jarige ondervinding in het Verkoopen van Koloniale Produkten gehad hebbende, gaat nog voort Bezendingen te ontvangen en dezelve op de voordeeligste wijze van de hand te zetten, op de Municipale Markt of anderzins, onder persoonlijke toezigt.

Ledige Manden, enz., prompt terug gezonden.—Dadelijke en kontante betaling.

THOS. GREENSHIELDS, Agent—Nieuwe Markt, of 60 Langemarktstraat, Kaapstad,

VERWIJZING:—Naar den Heer HEATLIE, Worcester; den Wel-Ed. Heer G. J. DU TOIT, Stellenbosch; den Wel-Ed. Heer E. C. HAMMAN, Worcester.

H. J. ZOER,

Prokureur, Notaris en Transportbezorger,

KANTOOR VAN DE "ZUID AFRIKAAN EN VOLKSVRIEND."

Kasteelstraat, No. 11, Kaapstad.

MARKT AGENTSCHAP

Aan Boeren en Anderen.

J. ROGERS,

Markt- en Algemeen Commissie Agent

No. 8, Nieuwe Markt, Kaapstad,

VERZOEKT beleefdelijk aan de boven genoemden bekend te maken, dat hij bereid is bezendingen te ontvangen van alle soorten van Markt- en andere Producten, bestaande uit:—Groenten, Vruchten (Gedroogde en andere), Pluimvee, Eijeren, Boter, Graan, Wol, Vellen, Huiden, Struisvederen, Wijn, Brandewijn, Rozijnen, Boonen, Biltongs, welke hij bereid is tegen de hoogste marktprijzen voor contant te verkoopen en dadelijk te remitteeren. Alle transactiën worden in ieder geval geheim gehouden en prompt uitgevoerd, en alle navragen aan hem gerigt, met betrekking tot marktprijzen, zullen onmiddellijk getelegrafeerd worden.

N.B. Er zal speciaal voor "Empty Returns" gezorgd worden.

Onderwijzer Benoodigd

OP eene BUITENPLAATS in het DISTRICT RUSTENBURG, Z. AFR. REPUBLIEK, wordt gevraagd een ONGEHUWD ONDERWIJZER, in staat de Hollandsche taal te onderwijzen, en liefst ook les te kunnen geven op het Harmonium. Salaris £100 met kost en inwoning, jaarlijks. Alleen zij die van goede getuigschriften zijn voorzien zullen in aanmerking komen. Applicaties in te zenden tot 1 Februarij 1884 aan den ondergeteekende.

G. W. SMITS,
Predikant bij de Herv[ormde] Gemeente van Rustenburg.

ZUID-AFRIKAANSCHE

KONINKLIJKE MAILDIENST

De "Castle Mail Packets" Maatschappij.

DE Stoombooten dezer Linie vertrekken van Kaapstad naar Londen om den anderen Dingsdag, via Madeira en Plymouth, te Sint Helena en Ascencion aanleggende op bepaalde tusschentijden.

Jan. 2.—BOSLIN CASTLE, Kapt. E. JONES, R.N.R.
Jan. 16.—DRUMMOND CASTLE, Kapt. J. D. JEFFRIES, R.N.R.
Jan. 30.—NORHAM CASTLE, Kapt. A. WINCHESTER

ANDERSON & MURISON,
Agenten.

AANTEEKEN (van beide heeren en jufvrouwen) vergezeld van getuigschriften, voor de betrekking van Eerste Assistent in de Publieke School te Middelburg, zullen door den ondergeteekende ontvangen worden tot op den 1sten FEBRUARIJ, 1884.—Salaris £120 per jaar. Voorkeur zal gegeven worden aan iemand die gewillig is onderwijs in Muziek te geven. Verdere informatie kan verkregen worden bij den Hoofdonderwijzer, of

N. GROBBELAAR,
Voorzitter der Sch. Comm.

Middelburg, 26 Dec. 1883.

BRITSTOWN.

DE Ondergeteekende, behoorlijk gelast zijnde door den Heer JOHS. A. VAN DER MERWE, biedt uit de hand TE KOOP of TE HUUR aan ZEds. gerieflijk gebouwd WOONHUIS, zijnde het halve Erf No. 98, gelegen op den hoek van Marktplein en Langestraat, en bij de Kerk te Britstown, daarom ook een goede stand voor een Bezigheid, of buitenman die nabij de Kerk een huis verkiest.

Het gebouw, van binnen beplakt, bevat een Zitkamer, Eetkamer, Gang, twee Slaapkamers en Kombuis, met Achterplaats omsloten met een hechten en hooge Steenen Muur, alsmede W.C., en Stal voor zes Paarden, alles onder IJzeren Dak.

Voor bijzonderheden vervoege men zich bij den Eigenaar, den Heer J. A. v. D. MERWE, JAGTSCHERM, of bij den Ondergeteekende.

D. H. VILJOEN, Geregistreerde Agent en Afslager.

Britstown, 26 Nov. 1883.

DAS CAPLAND

Deutsche Zeitung für Süd-Afrika.

Druck und Verlag von Braun, Michaelis & Co.

CAPSTADT.

"DAS CAPLAND" hat sich zur Aufgabe gemacht, die Interessen der deutschen Ansiedler in Süd-Afrika nach Kräften zu vertreten, eine engere Verbindung der Deutschen unter einander herbeizuführen und sie von allen wichtigen Vorgängen im Mutterlande und allen übrigen Staaten druch sorgfältige Berichterstattung zu benachrichtigen. Aufsätze aus dem Gebiete der Volkswirthschaft, unterhaltende und belehrende Mittheilungen, Romans und Erzählungen schliessen sich den politischen Berichten an.

Abonnementspreis: per 3 Monate 6 sh. —6 Monate 11 sh.—jährlich 1 Pfd. St. pränumerando.

Inserat-Preise: Einspaltig per Zoll 2sh. 6d. und doppelspaltig 5 sh.—Bei stehendne Anzeigen Rabatt von 5, 10 resp. 15% bei 3, 6 resp. 12monatlichen Anzeigen.

Probe-Nummern gratis und franco.

PAARLSCHE AFDEELINGSRAAD.

Heffing eener Belasting.

KENNISGEVING geschiedt hiermede dat de Paarlsche Afdeelingsraad op Heden, overeenkomstig de 39ste Sectie van Wet No. 9 van 1858, eene Belasting van een Penny in het £ Sterling geheven heeft op alle Vastgoed in deze Afdeeling aan de heffing onderhevig, en dat dezelve vervallen en betaalbaar zal zijn aan het Kantoor van den Ondergeteekende, op den 1sten FEBRUARIJ 1884, de helft van de opbrengst van genoemde Belasting te worden besteed voor Hoofd- en de andere voor Afdeelingswegen.

Belastingbetalenden binnen de Municipaliteit van Wellington, het Veldkornetschap daarvan en dat van Wagenmaker Vallei en Groenberg, worden herinnerd dat zij haar kunnen betalen aan den Collecteur, den heer P. J. PENTZ, te Wellington.

J. F. P. PEROLD,
Secretaris.

Kantoor v. d. Afdeelingsraad,
Paarl, 20 Dec. 1883.

UNION BANK,

St. George-straat, Kaapstad.

(GEVESTIGD IN 1847.)

DEZE Bank staat Renten toe tegen 3 percent per jaar op de Vlottende Balansen der differente Inleggers an niet minder dan £100 in elke maand, en op Vaste D[...] tegen een tarief, dat bij aa[...] vernemen [...]

De Bank diskont[eert] approbeerd papier k[...] koopt Buitenlandsc[he] Wisselbrieven, geef[t] Verschepingen va[...] krediet-brieven ui[...] pen van ladingen, soorten van Bankie[...]

AGENTEN TE L[...]
ALLIANCE BANK, L[...]
[...]ANDER BRO[...]

1,100 Uitmuntende Kaapsche
30 „ Kapater bokken.

Op Dingsdag, 8 Januarij,

ZULLEN opgemelde Schapen en Bokken, die gewaarborgd worden in uitstekende conditie, publiek verkocht worden aan KLAPMUTS STATIE. Zij zullen zeker present zijn.

A. J. & J. P. MALHERBE.

Paarl, 28 Dec. 1883.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

ALGEMEENE
Boedel en Weeskamer.

PRIVAAT TE KOOP

EEN PRACHTIGEN BEZIGHEIDSSTAND met "Good Will," in een bloeijend Buitendorp, alwaar een winstgevende zaak voor eenige jaren gedreven werd. De voorraad kan, indien verlangd, tegen Inkoopsprijs worden overgenomen. Gemakkelijke Termen.

W. A. CURREY,
Secretaris

Gebouw der Kamer,
76 Adderleystraat, Kaapstad,
7 December, 1883.

West-lijke Provincie Spoorweg

TIJDTAFEL VAN AF 1 OCTOBER, 1883.

HOOFDLIJN—KAAPSTAD NAAR VICTORIA WEST.

HEEN. STATIONS.	1	2
Vertrek van	v.m.	n.m.
Kaapstad	8·0	3·45
Papendorp	8·5	3·50
Zoutrivier	8·12	3·57
Maitland	8·16	4·1
Aankomst Durbanweg	8·44	4·29
Vertrek do.	8·50	4·32
Kuilsrivier	9·0	4·45
Eersterivier	9·18	5·3
Lynedoch	9·29	5·14
Vredenburg	9·37	5·22
Bosmans Hek (haltplaats)	9·45	5·30
Stellenbosch	9·55	5·42
Aank. Muldersvlei Junction	10·15	6·1
Vertrek do.	10·16	6·2
Klapmuts	10·33	6·14
Paarl	10·56	6·37
Ladygreybrug	11·6	6·47
b Aankomst Wellington	11·25	7·5
Vertrek do.	11·35	7·20
Hermon	12·16 n.m.	8·13
Piquetbergweg	12·52	8·53
Tulbaghweg	1·12	9·15
Ceresweg	1·50	9·55
Breederivier	2·18	10·25
Goudiniweg	2·47	10·56
b Aankomst Worcester	3·12	11·25
Vertrek do.	3·30	11·40
Hexrivier	4·16	12·32 v.m.
Hexrivier Oost	4·50	1·10
Triangle	6·25	2·45
b Aankomst Touwsrivier	7·15	3·40
Vertrek do.	7·45	4·0
Constable	8·52	5·10
Matjesfontein	10·6	6·25
Buffelsrivier	11·10	7·35
b Aankomst Grootfontein	12·35 v.m.	9·0
Vertrek do.	12·50	9·30
a Bloedrivier (haltplaats)	1·45	10·25
Prins Albertweg	2·40	11·15
b Aankost Fraserburgweg	4·10	12·40 n.m.
Vertrek do.	4·25	12·55
a Uitkijk (haltplaats)	4·50	1·20
Letjesbosch	5·50	2·15
b Aankomst Beaufort West	7·20	3·45
Vertrek do.	7·40	4·0
Rhenosterkop (haltplaats)	8·56	5·20
Nelspoort	9·50	6·14
Drie Zusters (haltplaats)	11·10	7·34
MurraysburgWeg (do.)	12·13 n.m.	8·39
Aankomst Victoria-Westweg	1·10	9·40

TERUG.		1	2
Vertrek Victoria-Westweg		v.m. 5·25 (Alleen op Dingsdagen)	—
Murraysburgweg (haltl.)		6·23	—
Drie Zusters (do.)		7·10	—
Kromrivier (do.)		7·37	—
Nelspoort		8·15	—
Rhenosterkop (haltpl.)		9·1	—
b Aankomst Beaufort West	n.m.	10·0	—
Vertrek Beaufort West	12·50	10·15	6·40 (Niet op Dingsdagen)
Letjesbosch	2·10	11·35	8·0
a Uitkijk (haltplaats)	2·56	n.m. 12·25	8·55
b Aankomst Fraserburgweg	3·15	12·50	9·20
Vertrek do.	3·20	1·0	9·33
Prins Albertweg	4·32	2·30	11·5
a Bloedrivier (haltplaats)	—	3·23	11·55
b Aankomst Grootfontein	6·0	4·20	v.m. 12·45
Vertrek do.	6·5	4·30	1·0
Buffelsrivier	7·15	6·0	2·20
Matjesfontein	8·11	7·20	3·40
Constable	9·6	8·50	5·5
b Aankomst Touwsrivier	10·0	9·40	5·55
Vertrek do.	—	10·15	6·30
Triangle	—	11·20	7·35
Hexrivier Oost	—	v.m. 1·2	9·5
Hexrivier	—	1·23	9·28
b Aankomst Worcester	—	2·10	10·15
Vertrek do.	—	2·25	10·30
Goudiniweg	—	2·55	10·58
Breederivier	—	3·25	11·26
Ceresweg	—	3·55	11·55
Tulbaghweg	—	4·27	n.m. 12·33
Piquetbergweg	—	4·50	12·56
Hermon	—	5·26	1·30
b Aankomst Wellington	—	6·11	2·15
Vertrek do.	—	6·20	2·25
Ladygreybrug	—	6·40	2·45
Paarl	—	6·52	2·57
*Klapmuts	—	7·13	3·18
Muldersvlei Junction	—	7·25	3·31
Stellenbosch	—	7·48	3·52
Bosman's Hek (haltpl.)	—	7·53	3·57
Vredenburg	—	8·3	4·5
Lynedoch	—	8·10	4·13
Eersterivier	—	8·22	4·26
Kuilsrivier	—	8·39	4·46
Durbanweg	—	8·54	5·0
Maitland	—	9·16	5·22
Zoutrivier	—	9·25	5·31
Papendorp	—	9·29	5·35
Aankomst Kaapstad	—	9·35	5·40

MALMESBURYSCHE TAKLIJN.

HEEN.	v.m.	n.m.
Vertrek Durbanweg	8·55	5·0
Kraaifontein	9·20	5·25
Klipheuvel	9·55	6·0
Kalabaskraal	10·27	6·32
a Abbotsdale (haltplaats)	10·46	6·51
Aankomst Malmesbury	10·55	7·0
TERUG.	v.m.	n.m.
Vertrek van Malmesbury	6·40	2·20
a Abbotsdale (haltplaats)	6·51	2·31
Kalabaskraal	7·10	2·50
Klipheuvel	7·42	3·22
Kraaifontein	8.21	4·1
Aankomst Durbanweg	8.42	4·22

[illegible] tter a staat, houdt de trein alleen op [illegible] die in of uit den trein wil- [illegible] tat, kan men ververschingen [illegible] orgen heentrein blijft over op [illegible] lag morgen, en de namid- [illegible] te Worcester tot Zondag [illegible] g 4.50 v.m. terugtrein van [illegible] 's Zondags morgens de [illegible] nie weg tot Hermon alleen aan [illegible] zijn die uit of in willen gaan, [illegible] Kraaifontein naar Kaapstad [illegible] kende van Victoria West Zatur- [illegible] m. blijft op Beaufort over to [illegible] d. De namiddag treinen heen en [illegible] 3de klasse p[illegible] alleen tus- [illegible] ton en Kaa[illegible]

VERKOOPINGEN.

[illegible] Outstatie, Schapen en Bokken [illegible] J. en J. P. Malherbe, J. S. [illegible] & Co., Afslagers.

[illegible] Vaste Goederen, Huisraad en Winkelgoederen, van Wm. C. le Roux.—J. [illegible] Moorrees, Jr., & Co., Afslagers.

„ 10.—Noorder Paarl, Erf, Handelsvoorraad en Losgoed, in den insolventen boedel van G. P. R[illegible]ouw.—J. S. Marais & Co., Afslagers.

„ 11.—Franschhoek, Erf en Huisraad, in den insolventen boedel van A. J. Pepler Hzn.—J. E. Marais & Co., Afslagers.

„ 15—Groot Drakenstein, Plaats, Vastgoed, Wijn, enz., van D. P. De Villiers,—De Villiers, Faure & Co., Afslagers.

„ 16.—Worcester, Veeplaatsen en Schapen van Mej. de Wed. W. de Vos.—J. J. Theron, Afslager.

„ 17.—Goudinie, afd. Worcester, Vaste en Losse Goederen, in den insolv. boedel van J. G. van H. Tulleken.—F. L. Lindenberg & Co., Afslagers.

De Zuid-Afrikaan.

MAANDAG, 31 DECEMBER 1883.

DE TEMBULANDSCHE ZAAK.

HET jaar wat met den dag van heden eindigt zal in een toekomstig werk over de geschiedenis der Kaapkolonie geen aangename bladzijden beslaan. Of het opschrift dier bladzijden zijn zal "het begin van het einde," dan wel "een tijd van ontmoediging," dat zal in geen geringe mate afhangen van de uitkomst der aanstaande parlementsverkiezingen. Met het doel om aan het Kaapsche publiek althans eenige wenken te geven omtrent hetgeen, in het belang der Kolonisten, die uitkomst behoort te zijn, zullen wij ditmaal ons bezig houden met een der minst opwekkelijke zaken die dit jaar zijn voorgevallen, — die van Tembuland, — en meer bepaaldelijk met het rapport van het Comité der Wetgevende Vergadering er over, een stuk waarvan het ons zeer onlangs gebleken is dat men het veel te weinig kent.

Het is bijna onnoodig een overzigt dier zaak te geven. Men weet hoe in 1882 toen de trekboeren zich reeds in het door de Tembu rebellen geruimde land begonnen neêr te zetten, aan een Comité van de Wetgevende Vergadering een onderzoek er naar werd opgedragen, en hoe het rapport van dat Comité tot aanstelling eener Commissie van Regeringswege leidde, die onder anderen er voor zorgen moest om een strook lands, het vroegere gebied van het opperhoofd Gecelo, en een ten Oosten daaraan grenzend gebied, dat men van het groot-opperhoofd Gangelizwe hoopte te bekomen, door boeren van Europésche bloede te laten bezetten, ten einde er een ruimere toegang, van den kant der Kolonie, tot het district Gatberg, het Westelijke deel van Griqualand Oost in ruimsten zin, zijn zou. In de zamenstelling dier Commissie, waar, naast den welbekenden heer Irvine, diens boezemvriend sedert de zaak van den Indwe Spoorweg, de heer Bradfield, M.L.A. voor Wodehouse, een plaats in had, was de hand van den Minister Sauer niet te miskennen. Hare instructies moest echter de Commissie van het Kantoor van Kroonlanderijen en Openbare Werken erlangen, en de hoofdpunten er van getuigen van gezonden zin en juist inzigt in hetgeen door de omstandigheden vereischt werd. Nadat reeds in § 3 van de trekboeren gesproken is, luiden §§ 10 en 11 als volgt:—

10. Over het gedeelte dat voorbehouden is voor de vestiging van Europeanen zal door de Commissie met behoedzaamheid moeten beschikt worden, wegens het feit dat het reeds door Europésche plakkers bezet is. Deze lieden hebben geen regt op plaatsen in een land dat geruimd is door de pogingen van burgers uit elk deel der Kolonie, en dat als oorlogsbuit natuurlijk ter beschikking der Regering ten algemeenen nutte behoort te zijn. Toch is het mogelijk dat het in praktijk bezwaar zal hebben om hen die zich in dit onbezette land gevestigd hebben er uit te verdrijven. De Commissie zal de raadzaamheid nagaan om deze lieden onder de bepalingen der Wet op de Akkerlanden te behandelen, door hun toe te staan stukken land van niet boven de 250 morgen, tegen een jaarlijksche rente van 1s. per morgen, dus zoowat £12 10s. per stuk, te bekomen.

11. De voordeelen door zulk een handelwijze te winnen zullen daarin bestaan dat men digter opeen zal wonen, waardoor men betere bescherming voor lijf en have zal bekomen, terwijl de bepalingen der Wet op de Akkerlanden, mag men hoper, tot op zekere hoogte speculatie zullen verhoeden. Een deel van het land, niet verbruikt tot deze uitgiften, zou men in plaatsen van 500 à 1,500 morgen kunnen verdeelen, die men dan op de gewone manier, om de bestaande vraag naar land in de Kolonie te bevredigen, onder erfpacht zou kunnen verkoopen. Ook behoort er gezorgd te worden voor plekken aan de Regering voorbehouden tot eenig bepaald plan van kolonisatie.

De Regering gaf dus hare Commissie last om over het land zooveel mogelijk onder de Wet op de Akkerlanden, ten behoeve der trekboeren, te beschikken, en eerst als er land overbleef dit onder de Wet van 1878 te verkoopen. Daaraan hield echter de Commissie zich niet, en weldra hoorde men klagten dat aanvragen van land onder de Wet op de Akkerlanden niet waren toegestaan, terwijl verreweg het grooter deel van het voor Europeanen bestemde land onder erfpacht verkocht werd. Buitendien achtte men de grenslinie, door de Commissie tusschen het aan Europeanen en aan Naturellen toegewezen land getrokken, die niet eenmaal het gansche land van Gecelo aan eerstgenoemden voorbehield, voor dezen nadeelig, en had men nog verschillende andere klagten, b.v. dat Naturellen van buiten af in het land waren gelokt, dat aan rebellen land was geschonken, enz. Toen het uiterst lijvige rapport der Commissie, laat in de zitting, aan het Parlement was voorgelegd, kwam dit alles in de Wetgevende Vergadering ter sprake, die op voorstel van den heer Sichel de geheele zaak aan een Comité verwees. Een eigenlijk rapport werd door dit Comité niet uitgebragt, zijnde de leden, met uitzondering van den heer Hofmeyr, van oordeel dat hiertoe de tijd ontbrak; maar in plaats daarvan gaf het een verslag van zijn handelingen en van het verhoor der getuigen in de zaak, en dit laatste is van geen gering belang.

Men weet hoe het in Commissiën en Comités toegaat als zij zich met zaken moeten bezig houden waar het belang van een partij of een stand in betrokken is. Het algemeen belang der Kolonisten bragt ongetwijfeld mede om in Tembuland aan de Koloniale boeren een breede strook land toe te staan, en deze zoo spoedig mogelijk te laten bezetten. Dit laatste punt werd, zoo als men uit de instructie aan de Commissie ziet, door de Regering in het oog gehouden, en dit was ook in het voordeel der trekboeren. Maar naast het belang der Kolonisten in het algemeen en dat der trekboeren in het bijzonder, had men dat der Naturellen en dat der speculanten; en dat—om voorloopig van speculanten te zwijgen,—de Naturellen in de Commissie een uiterst sterken steun zouden hebben, dat wist men toen men van hare zamenstelling vernomen had. Toen later op verzoek van het Cradocksche Congres, de heeren Van Rensburg en Joubert aan de Commissie waren toegevoegd, werd door dezen en hun medelid Bekker een poging aangewend om een grenslinie die aan de Europeanen meer land en een betere positie zou geven voor de vroeger vastgestelde in de plaats te stellen; maar de beslissende stem van den voorzitter, Magistraat Hemming, belette dit. In parlementaire Comités moet zich natuurlijkerwijze een dergelijke strijd voordoen als in een Commissie waar verschillende belangen vertegenwoordigd zijn, maar dien strijd neemt men minder in handelingen en stemmingen dan in de vragen waar die aan getuigen worden gesteld. Terwijl men nu in het Comité van 1883 over de Tembulandsche zaak den heer Hofmeyr zich op den voorgrond ziet stellen als de getuigen zoo ondervragende dat de belangen van Kolonisten en trekboeren in het regte licht worden gesteld, neemt de heer Sichel, anders evenmin als negervriend bekend als b.v. de heer Bradfield, als voorzitter het voor de Naturellen en tegen de trekboeren op een wijze op die hem, wist men het niet beter, als een tweede editie van den heer Irvine zou doen voorkomen.

Toen het rapport van een ander Comité, dat over de Koloniale Nijverheid, verscheen werd de heer Hofmeyr door een tijdgenoot er over aangevallen dat hij getuigen als den heer Searle, President van de Kamer van Koophandel alhier, met zijn vragen letterlijk op de pijnbank had gelegd, ten einde hun, en dat wel niet zonder gevolg, een bekentenis ten gunste van Protectie te ontlokken. Wij gaven toen te kennen dat, onzes inziens, een President van een Kamer van Koophandel tegen zoo iets bestand moest zijn; en toen de heer Sichel Kommandant Frost op het punt of Gecelo en zijn Tamboekies al dan niet rebellen waren en al dan niet land moesten hebben van de wijs wilde helpen, hield deze voet bij stuk. Maar er waren getuigen waar men van verwachten kon dat zij minder welbespraakt en eerder van hun stuk zouden te brengen zijn dan het lid van Queenstown, en die werden—natuurlijk als zij niet voor de Naturellen maar voor de trekboeren optraden,—door den heer Sichel op een manier te lijf gegaan die ten duidelijkste toont hoe hij op hen de meerderheid die zijn slimheid en wereldkennis hem gaven ten nadeele van de zaak der Kolonisten aanwendde. Als voorbeeld geven wij een paar vragen door hem aan den heer Greeff, een vertegenwoordigde der trekboeren, gesteld, nadat hij dezen eerst, door vroegere praatjes, op het philanthropische pad had geleid:

S. Met betrekking tot die Tambookies die tot rebellie vervallen zijn, al geeft men nu toe dat zij op geen consideratie van den kant der Kolonie regt hadden, moeten zij met eerst geplaatst worden? Gij zoudt, verbeeld ik mij, hen niet allen willen ophangen? G. Ik zou hun zooveel land willen geven als zij noodig hadden; het zijn ook menschen.

S. Dan zijt gij het per slot van rekening met mij eens dat de Commissie niet alleen voor de loyalen maar ook voor de rebellen moest zorgen? G. Ja, voor zoo ver zij dit behoeven.

Uit vragen van andere leden van het Comité blijkt het dat de hier vermelde antwoorden van den heer Greeff hen verbaasden. Hoe gemakkelijk was het niet te antwoorden: "laat de rebellen in de Kolonie werk zoeken. Als zij zich met hun kost als loon tevreden stellen kunnen zij dit ligt vinden, en willen zij dit niet, wel aan, dan kunnen zij ook zonder strop de plek bereiken waar zij behooren aan te landen die weigeren hun brood in het zweet hunsaanschijns te verdienen." Maar de heer Sichel wist wien hij voor zich had, en hoe ver men komt met bij argelooze lieden op het gevoel te werken. Om te toonen welk een vertegenwoordiger de Kolonisten van Z. Afrika in hem hebben, zullen wij nog een andere vraag mededeelen die hij aan den heer Bradfield stelde over het voorstel van den heer Van Rensburg om boven de grenslinie der Commissie een meer Zuidelijke te verkiezen, die aan de Europeanen heel wat voor akkerbouw bruikbaar land en, naar het oordeel van den heer Frost, uit een militair oogpunt een veel betere positie zou gegeven hebben.

S. Als de Commissie zich met het betoog van den heer Van Rensburg vereenigd had, dan zou het gevolg dit zijn geweest: daar Gangelizwe ons meer land heeft gegeven dan wij verwachtten, al welke grond aan Europeanen is gegeven, zoo moeten wij nog meer grond van de "niggers" nemen? B. Ja, dit stuk grond tusschen de lijn der Commissie en die van den heer Van Rensburg omvat bijna al het bebouwbare land dat bij de Naturellen in gebruik was, en verschaft thans voedsel aan omstreeks 5,000 lieden.

Nu, dat alles is zeer fraai uit het oogpunt van den heer Irvine, die—en hierin vindt hij steun bij den heer Hemming,—Naturellen boven trekboeren verkiest omdat zij voor een winkelier veel beter klanten zijn. Maar zijn de kiezers van Albert er op gesteld om door iemand vertegenwoordigd te worden die ten opzigte van den strijd tusschen Kolonisten en Naturellen een toon aanslaat zoo als men, wij zullen niet zeggen van een man van Exeter Hall maar van een Engelschman verwachten zou die, pas uit zijn land hier aangekomen, boeren en Naturellen gelijk stelt, zonder zich in het minst er om te bekommeren wie van beiden het winnen zal? Zoo ja, dan laten zij zich ligter om den tuin leiden dan het gros der Afrikaners.

Het is niet ons plan om lang stil te staan bij de vragen van den heer Hofmeyr, want ons artikel is toch reeds veel langer dan gewoonlijk. Een enkel punt kunnen wij echter niet onvermeld laten. Toen de heer Hemming onder[illegible] heer Hofmeyr [illegible] trekboeren geen land [illegible] Akkerlanden bekomen had, [illegible] Commissie geen vrijheid had gehad bepalingen dier Wet te verzachten toen het bleek dat de trekboeren ze te zwaar achtten. Dit laatste gaf hij ten slotte toe, zoo als vroeger ook de heer Bradfield, door den heer Rhodes ondervraagd, met weerzin gedaan had; en nu kwam de vraag of het niet waar was dat eenige leden der Commissie zich alle moeite gegeven hadden om de bepalingen der Wet in kwestie zoo voor te stellen dat de trekboeren afgeschrikt werden zich van die Wet te bedienen. Die vraag bleek de heer Hemming ongaarne te willen beantwoorden, en nu ontspon zich het volgende gesprek:

Ho. Weet gij dat de heer Bradfield zijn best deed om de lieden af te raden land onder die Wet te nemen?—*He.* Dat geloof ik niet, maar ik geloof dat hij hun de Wet duidelijk maakte.

Ho. Gij weet niet of eenige leden der Commissie belang—ik meen speculatief belang,—bij den verkoop van land in Tembuland hadden?—*He.* Neen.

Ho. Weet gij dat een lid der Commissie de plakkers ontried land te nemen onder de Wet op de Akkerlanden, en hun, om hen er toe te brengen land onder de Landwet van 1878 te koopen, zelfs een voorschot in geld aanbood?—*He.* Daar weet ik niets van.

Ho. Wist gij het, zoudt gij het dan in een lid der Commissie behoorlijk achten?—*He.* Stellig onbehoorlijk.

Ho. Zou het u dan verwonderen te vernemen dat de heer Bradfield zelf, in zijn getuigenis voor het Comité, verklaard heeft dat hij zoo had gehandeld?

De heer Hemming kon zich dit niet begrijpen, en toen het uit de opteekening van het getuigenverhoor bleek dat wat de heer Hofmeyr zeide de volle waarheid was, zocht hij den heer Bradfield in dier voege te verdedigen dat hij diens gedrag niet daaraan toeschreef dat hij gelegenheid tot speculeren verlangde, maar louter aan goedhartigheid. Daar echter, zoo als uit het verhoor ontegenzeggelijk bleek, de Commissie wel degelijk vrijheid had om de trekboeren van veel der bezwaren te ontheffen die de Wet op de Akkerlanden meêbragt, en daar er toch een reden moet zijn geweest waarom de Commissie van hare instructies zoo ver is afgeweken dat zij verreweg het grootste gedeelte van den grond waar zij over beschikken kon, welligt negen tiende, aan speculanten te koop heeft laten bieden, vreezen wij dat velen in het gedrag van den heer Bradfield niets anders dan een toeleg zullen zien om tot voordeel van zich en andere leden van het speculantengilde de bedoelingen die de Regering, blijkens hare instructie aan de Commissie, in het belang der trekboeren koesterde, te laten verongelukken. Is men, na dit alles vernomen te hebben—en het spijt ons dat wij het geheele getuigenverhoor hier niet meê kunnen deelen, want er is veel merkwaardigs in te vinden,—te Dordrecht nog geneigd om den heer Bradfield, en te Burgersdorp om den heer Sichel, als parlementslid te herkiezen, wel nu, dan kunnen wij niet anders zeggen dan dat als dezelfde geest in al onze kiesdistricten heerscht, niemand kan twijfelen of de Kolonie gaat haar einde te gemoet, en dat wie hier, zonder Naturel te zijn, blijven wil, òf koopman en handelaar òf zendeling moet worden.

'T EEN EN ANDER.

EEN overzigt van Ds. Faure's artikel van het Z. Afrikaansche vraagstuk vindt men elders in dit blad. Of de zwakke punten er van in Engeland tot bestrijding aanleiding zullen geven, zoo als de *Cape Times* vermeent, daar kunnen wij niet over oordeelen. Dat het oppervlakkigheid en gebrek aan inzigt in de tijdvragen verraadt, daarover zullen welligt vele Z. Afrikaansche lezers het met ons eens zijn. Maar wij gevoelen ons niet geroepen om dit aan te toonen, en het verheugt ons te zien dat de schrijver een oplossing van het vraagstuk in Afrikaanschen zin aanbeveelt. Wij gelooven dan ook dat het artikel in Engeland een voor Z. Afrika niet ongunstigen indruk zal maken; stellig daar een gunstiger dan de door ons letterlijk vertaalde slotwoorden hier aan de Kaap op de "regte Afrikaners."

De *Cape Argus* zegt dat wij ons vergist hebben met te meenen dat de kolonel Clarke, die in Basutoland de Engelsche Regering zal vertegenwoordigen, onze vroegere Kommandant Generaal is. Het was die welke te K. W. Town aan het hoofd der Politie had gestaan, en een heel ander man dan zijn naamgenoot. Het is zeer mogelijk dat de *Argus*, die meer gelegenheid heeft dan wij om uit officieele bronnen te putten, gelijk heeft; maar onze reden om aan den Kommandant Generaal te denken was dat wij meenden dat de andere Clarke, welbekend in de Transvaal en aan onze grenzen, geen hooger titel voerde dan dien van Majoor.

Eene nieuwe aanwijzing dat de goudkwarts in de Transvaal veel rijker is dan men meende, vindt men daarin dat de Portugeesche Regering een aanbod heeft gehad, waarschijnlijk datgene wat zij volgens een onlangs ontvangen telegram heeft aangenomen, om den aanbouw van den Spoorweg naar Delagoa Baai zonder subsidie of waarborg te ondernemen. Zoo iets laat zich alleen verklaren als men aanneemt dat de vooruitzigten der Transvaalsche goudvelden in Europa als bijzonder goed bekend staan.

LET WEL.—De verkooping van vast- en losgoed te Goudinie, in den insolventen boedel van Jan G. van H. Tulleken, zal plaats vinden op 17 Januarij, in plaats van op den 16den, zooals vroeger geadverteerd.

EEN KLERK BENOODIGD. — De Westelijke Provincie Administratie en Trust Maatschappij vraagt aanzoeken voor de betrekking van klerk. —*Zie advertentie.*

OUDTSHOORN.—De Hazenjagtrivier is Maandag morgen afgekomen; en wij hebben vernomen dat bij den heer Jac. Potgieter, te Potgieters Poort, zijn geheele tabaksoogst weggeslagen is.—*Courant.*

TE GEORGE is, bij gelegenheid van de sluiting van Miss Van Niekerk's school voor vakantiedagen, door de jonge dames, o.a. andere muziek, ook Haydn's kinder-symphonie, voor kinder muziekinstrumenten, uitgevoerd.

[illegible] sburg [illegible] aan [illegible] t daaruit [illegible] n boedel [illegible] door den heer [illegible] gen prijs [illegible] [illegible] verregaande droogte [illegible], en hoe de zaken er [illegible] een verkooping in een stuk grond van 664 [illegible] door den heer Gert de Bruin voor £205 werd gekocht. [illegible] echter, dat mogelijks verkocht werd, [illegible] 175.

DE HEER J. M. ORPEN OVER BASUTOLAND.—[illegible] laat de heer Orpen zich thans [illegible] in de *Argus* over de Basuto-kwestie [illegible] wel ten betooge dat men zich hier [illegible] den moet door afgifte van Basu[toland illegible] Engeland van de Basuto-kwestie [illegible] vant dat Engeland op den duur [illegible] een land moeite en kosten zal ge[illegible] waar het eigenlijk niets meê te [maken illegible]ft. Dit waren velen met hem eens, [illegible] ar den tijd uitziende dat Engeland [illegible] trekken en de Vrijstaat aan [illegible] een einde maken zou; maar dit [illegible] geen gemakkelijke taak zijn, en [illegible] g er van was niet slechts een last [illegible] et zonder onregt den Vrijstaat op [illegible] zou alle Europésche volk[illegible] vroeger President [illegible] evenzeer schaden als wil dat de Rijk[illegible]'s Basuto-oorlog. Hij Natal en de Vrij[illegible], de Kaapkolonie, gemeenschappelijk zich zullen verstaan tot en zich daarbij [illegible] der Basuto-zaken, die op veiligheid [illegible] zullen op die Basuto's having van den vrede en have en op handhij, bij de verkiezi[illegible] zijn. Er wordt, zegt aan den eenen kant thans veel geklets, turellen, en aan den kwijt raken der Naan Engelsche [illegible] over kwijt raken beide raakt men door[illegible]gen, maar geen van is een zoo waar woorden kwijt. Dit laatste bare schikking des [illegible] wij het een wonder[illegible] door den heer Orpen [illegible] achten dat het [illegible] eerst is uitgesproken.

DS. D. P. FAURE [OVER HET ZUID AFRI]KAANSCHE VRAAGSTUK. [illegible] het stuk van Ds. Faure [illegible] *Cape Argus* heeft vraagstuk uit de *Forwer* het Afrikaansche men. Het begint [illegible] *Review* overgenogen als ware de[illegible] het gevoelen te weerleg- was groote gekheid [illegible] niet "loyaal." Het Zuid Afrika onder[illegible] dat iemand in van de Engelsche vlag [illegible] Hollandsche in plaats een gedeelte der bevolde staan, en schoon vereeniging met de[illegible] uitzag naar eene hankelijke Bondsstaatpublieken als onafstanders van dit denkwaren zelfs de voorwachten moest tot [illegible] van oordeel dat men Dit was gebleken uit [illegible] zelf dit aanbood. de laatstgehouden [illegible] over de zaak in [illegible] Bond geschied [illegible] van den Afrika[illegible] ze beschouwden als [illegible] zelfs de ultra's tische politiek liggen[illegible] het gebied der prak[illegible] niets anders [illegible] De bond was trou[illegible] den boerenstand [illegible] vereeniging om te laten vertegenwoo[rdigen] in het Parlement [illegible] doeleinden te [illegible], en zekere an[illegible] petities kennen kon [illegible] die men uit de den, welke petities [illegible] Parlement gezon[illegible] gelijkstelling der H[ollandsche illegible] liepen over [illegible] gelsch taal, Protectie[illegible] met de Entreinen. Waarom verbod van Zondags- Britsche vlag in Z[illegible] men ook tegen de plannen aan de Afrika[illegible] hebben? De natuurlijk geweest [illegible] geweten zouden het despotisme van de dagen toen hier heerschte, maar toen Engelsch Gouverneur Thans echter [illegible] men er niet van. den als in Engeland er evenveel vrijhe[illegible] waarheid een republiek, en was men in ming: een bescherming der Britsche bescher[illegible] wist hoeveel zij waard [illegible] men heel goed van geen staat van zaken [illegible] in de wilde hier van Zuid Amerika, [illegible] men wist dat al de Engelsche vlag [illegible] neergehaald een andere vreemde [illegible] gebeschen worden. Een ander [illegible] tegen de Kaap was dat men er de Naturellen behandelde, zoodat b.v. in de Transvaal [illegible] heerschte Schrijver had in de Kolonie er schade bij geleden dat hij [illegible] als [illegible] vriend had [illegible] kennen, nl. toen [illegible] schandaal in verband met de [illegible] alhier onthuld had, maar juist daarom [illegible] men hem geloo[illegible] ven als hij [illegible] zulke schandalen uitzonderingen waren, en hij herinnerde zich uit de laatste ja[ren illegible] slechts drie. Het eerste was de Koegas zaak, [illegible] met die van Hennik en Bergman, en [illegible] was de Regering de schuld. [Hier vergist Ds. Faure zich als hij zegt [illegible] eigenlijke Koegaszaak met vrijspraak [illegible] de jurie deed een uitspraak in [illegible] de opsomming van Regter Dwyer [illegible] overigens aan de Noordergrens [illegible] plaats hadden, dat lag aan de [illegible], die door den schrijver juist uitee[n illegible] gezet. De beide andere gevallen waren [illegible] van de Graaff-Reinetters die een Naturel een zaagblad op zijn zitspieren [illegible] en dat waarin een jury te Grahamstad, [illegible] meest Engelsche stad van Z. Afrika [illegible] vrijgesproken die op een Naturel [illegible] het komen op zijn land gevuurd had. [illegible] dit in een zoo groot land als de Kaapkolonie [illegible] de eenige gevallen binnen vier jaren waren dan was er toch geen reden tot klage. [illegible] tot de Transvaal bestrijdt [illegible] op bekende gronden het bestaan van slavernij aldaar; en [illegible] hij het [illegible] achten dat Naturellen in de Transvaal [illegible] hadden om grondeigendom zich aan te schaffen — een regt trouwens wat [illegible] wij ons niet vergissen, onder [illegible] omstandigheden hebben — zoo moest [illegible] land niet vergeten dat dit regt [illegible] Naturellen niet gemist wordt, want [illegible] geen regt begrip van persoonlijk [illegible] aan den grond. Naturellen[illegible] werden in de Kaapkolonie in het algemeen behandeld, en dit was ook natuurlijk [illegible] handelde men anders dan raakte men [illegible] kwijt en de Naturellen waren [illegible] onafhankelijk van de blanken dan dezen [illegible]. Zonder eenigszins te willen ontkennen [illegible] de Maatschappij tot Bescherming van Inboorling een edel doel voor oogen ha[illegible] hij toch opmerken dat het niet onn[illegible] was zoo de Kapenaars het kwalijk [illegible] als er altijd aanmerkingen op hen [illegible] worden. Vooral waren het de "Dutch [illegible]" die men altijd te lijf ging, en toch, [illegible] hun het meeste bloedvergieten in Zuid-Afrika [illegible] wijten? In zijn antwoord op die vraag [illegible] Ds. Faure Sir Bartle Frere en het Ministerie [illegible] dat het bestuur onder hem voerde, [illegible] er een had weggestuurd "dat een eigen [illegible] eigen opinies had." Dat Ministerie [illegible] niet uit "Dutch Boers" zamengesteld, [illegible] hadden het in den steek gelaten toen den Basutooorlog voerde. "Laat het Engelsche volk," zegt hij hierbij, "niet langer gelooven [illegible] regtsgevoel in de 'Dutch Boers' [van] Z. Afrika minder sterk is dan in henzelve[n illegible]" [illegible] tot de oplossing van het vraagstuk [illegible] raadt hij Engeland aan het *laissez faire* stelsel —dat om de Kolonisten en verdere Afrikaners hun eigen zaken te laten beslissen [illegible] consequent toe te passen, en [illegible] opheffing der suzereiniteit over Transvaalsche. Welk voordeel had men [illegible] een halven maatregel? Als de Transvaalsche Regering er voor bedankte zich [illegible] rein te storen, wie zou [illegible] het dan [illegible] gen? Men kon toch den Britschen [illegible] betaler hiertoe niet op kosten jagen [illegible] Kapenaars betrof, stellig zouden zij [illegible] afkeuren zoo de Transvaalsers hun [illegible] tegenover Engeland [illegible] verzaakten, [illegible] Britsch leger door de Kaapkolonie [illegible] trekken om hun stamgenooten, al [illegible] dezen het ook verdiend, te tuchtigen, [illegible] de loyaliteit van vele Kolonisten [illegible] al te sterke proef stellen. Als Groot Brittanje zich tegenover de Transvaal edelmoedig betoonde, dan zou het blijken dat het [illegible] dezen niet aan edelmoedigheid ontbrak. [illegible] minder gevaar had het [illegible] om de Kaapkolonie haar gang te laten gaan [illegible] Ds. Faure beroept zich hier op den [illegible] Saul Solomon—den grootsten staatsman van Zuid Afrika zoo als hij hem noemt, [illegible] beweerd had dat de regten der Naturellen [illegible] in de handen der Kolonisten [illegible] periode voorbij is, en zegt dat de Kolonie [illegible] bestuur haar hiervan [illegible] het Fr[illegible], dat het Ministerie Scanlen [illegible] goed [illegible] niet schaden zal en Sir H. [illegible] Natal een tyrannieke maatregelen tegen [illegible] staten, dat de drukpers, bijna zonder [illegible], voor de "regten van [illegible] man" ijvert, en dat alle verstand[illegible] in de Kolonie—en ook aan [illegible] Kaap waren zij het die den toon gaven [illegible] wreedheid en dergelijke waren [illegible] De Kaapkolonie was niet zoo ver in [illegible] en verlichting gevorderd als [illegible] Groot Brittanje, maar mensche[illegible] eeuwen beschaving zaten thans in [illegible] lijkheid [illegible]

[illegible] lucht, en w[illegible] ademd. Nu [illegible] zelfbestuur erla[illegible] er gebruik van [illegible] dochter te worden d[illegible] altijd de wereld tot [illegible] voorbeeld heeft gestrekt van regtvaardigheid, eer en menschelijkheid."

BOVENVALLEI.

(Van een Correspondent.)

27 December 1883.

Laatstleden Dingsdag was voor de inwoners van Bovenvallei een regt aandoenlijke dag: een dag die niet ligt door hen vergeten zal worden, en in den achtermiddag waarvan het publiek in het schoolgebouw bijeen kwam, om den heer Retief, die als onderwijzer ons ging verlaten, om zijne studiën elders voort te zetten, een afscheidsgroet toe te brengen.

De verrigtingen werden geopend met het zingen van het Kerstlied "Bethlehems Ster" door de kinderen, waarna de heer S. Cilliers een kort woord sprak over het onderwijs. Hij trachtte 't voornamelijk op de gemoederen der ouders te drukken dat de bloei van eene school grootendeels van hen afhangt: dat door hartelijke zamenwerking van ouders met onderwijzer eene school vooruitgaat, doch waar dit het geval niet is, zeker achteruit moet gaan en vervallen. Hij spoorde de ouders aan vooral te zorgen voor het geregeld naar school zenden hunner kinderen, en den onderwijzer met woord, met daad en gebed te ondersteunen.

Daarna sprak de heer Malan over de opvoeding, waarvan alles voor de toekomst afhangt. Dat de opvoeding bestaat in het voeden van het hart, en in de ontwikkeling van den geest, en de ware opvoeding hierin, dat ziel en ligchaam in bedwang gehouden worden door zelfverloochening, waaruit alle christelijke deugden vloeijen en waarvan de moeder de grondlegster is. Een van de voornaamste middelen tot ontwikkeling van den geest is het lezen van nuttige boeken.

Hij besloot met een dankwoord aan den onderwijzer, en wenschtte hem Gods besten zegen toe op zijn verdere loopbaan.

Verder sprak de heer S. Cilliers tot de kinderen in 't bijzonder, wees hen er op dat, ofschoon velen van hen het niet besefte, het een gewigtige dag was. Hij vermaande hen aan hunnen onderwijzer te gedenken als hunnen vriend niet alleen, maar als de grondlegger van hunne opvoeding, en dat de tijd die voorbij is, voor hunne rekening daar ligt: dat, indien zij er een goed gebruik van gemaakt hebben, zij ook later de vruchten er van zullen plukken, maar indien zij hem nutteloos hebben laten voorbij gaan, het in later leeftijd voor hen de vruchten van naberouw en zelfverwijt zal afwerpen. Ook vermaande hij hen hun nieuwen onderwijzer met open armen te ontvangen, en hem dezelfde liefde en achting te bewijzen die zij den heer Retief betoond hebben. Daarna sprak hij een woord van dank tot Mejufvrouw Stucki voor hare trouwe diensten gedurende haar 21jarig verblijf onder ons.

Na eene korte pauze werd aan den heer Retief een adres door een van de leden der Schoolcommissie voorgelezen en overhandigd, waarop door hem op gepaste wijze geantwoord werd.

Toen sprak de heer Rossouw over den onderwijzer als een landman in de kleine wereld, de school, waarin de planten moeten opgekweekt worden voor de grootere wereld, het publiek, en moeten voorbereid worden opdat zij eens [illegible] gacht worden tot de hoogere merkte [illegible] toegelaten te worden. Hij merk van [illegible] op dat het voornaamste kenmerk door wederzijd[illegible] waren onderwijzer is liefde, waarOok moet de [illegible] vertrouwen gewonnen worden arbeiden, gedu[illegible] onderwijzer, zal hij met zegen dingen die scha[illegible] bezitten in 't afbreken dier voeding, en in[illegible] elijk kunnen zijn voor de ontot bevordering 't opbouwen van die welke Het voornaamste [illegible] van kunnen strekken, zijn een waar Ch[illegible] van al is dat hij moet

Daarna werd [illegible] isten. deren, door een[illegible] ander adres, van de kinRetief voorgele[illegible] scholieren aan den heer woord tot de [illegible], waarna hij een afscheids- zwakheid belijde[illegible] ers en kinderen sprak, zijne te gedenken in [illegible] e en hun verzoekende hem Eindelijk werd [illegible] gebede.

werk en goed gedrag, alsook den adres van de kinderen, door den voorzitter der Schoolcommissie aan jongejufvrouw Stucki, de hulponderwijzeres, overhandigd, waarna hij een kort woord sprak over het voorregt van zulk een afscheid, en uit naam van het publiek en de Schoolcommissie den heer Retief bedankte.

Daarop zongen de kinderen een afscheidslied "Hier op aard is leed voor 't hart, enz.," en de Eerw. Cilliers, van Villiersdorp, sloot toen met een dankgebed de verrigtingen.

In den avond kwamen de jonge menschen van de Bovenvallei, op uitnoodiging van den heer Retief, in het schoolgebouw bijeen, en bragten den avond regt genoeglijk door.

BARKLY OOST.

Verslag van de oprigting en het bestaan der B.B. O. School.

De B. B. Vereeniging beschouwde het als hare eerste pligt te zorgen voor de opvoeding der jeugd door eene school op te rigten, daar de thans bestaande school geheel en al niet voldoet aan de behoefte van het land. Na de zaak rijpelijk in overweging genomen te hebben, besloot de Vereeniging eene publieke vergadering der ingezetenen alhier op te roepen. Tot deze oproeping werden benoemd den WelEerw. heer H. B. Venter, den geachten Magistraat G. G. Munnik en J. L. van Niekerk, Voorzitter der B. B. Vereeniging. Deze Commissie plaatste eene advertentie in de *Frontier Guardian*, die het publiek uitnoodigde om:—

(*a*) de bestaande school te vergrooten en
(*b*) een andere school op te rigten.

Op den bepaalden dag verschenen er vele belangstellendendoch tot onze verwondering verscheen er niemand (in functie) der bestaande school; zoodat de vergadering niets anders doen kon dan over te gaan tot de oprigting van eene nieuwe school. Ook werden tot de vergadering uitgenoodigd de beide leeraren van het dorp. Beide spraken over de noodzakelijkheid van de oprigting eener school; doch de leeraar der Ned. Ger. Gemeente zeide niet te kunnen zamenwerken daar de school uit verschillende gemeenten zou bestaan, en omdat de dag niet meer ver af was dat hier eene school der Ned. Ger. Gemeente zou prijken. Hierop onttrok hij zich van alle medewerking in deze goede zaak. De leeraar der Ger. Gemeente zeide wel te kunnen zamenwerken in belang der opvoeding in het algemeen. Hierop werd besloten eene school op te rigten die beantwoorden zal aan de werkelijke behoefte van het algemeen, en ook het Gouvernement te vragen om de school te ondersteunen. Om dit te doen en eene school daar te stellen werd er eene commissie benoemd, bestaande uit den WelEerw. heer H. B. Venter en de h.h. J. L. van Niekerk, A. Vogel, A. Reiss, Ph. Boardman (daar de heer Boardman bedankte werd de heer J. Lesch gekozen). In de hoop dat het Gouvernement ondersteuning zou geven [illegible] wij [illegible] aandeelen, doch toen [illegible] steun kregen [illegible] en [illegible] kregen edelmo[illegible] wij geene onderzaak [illegible] de meerderheid af. Doch de [illegible] gen, hoewel weinig, gingen met de voort. Genoemde commissie beriep den WelEd. heer C. J. N. Visser, van de Normaalschool, die zich het beroep welgevallen liet. Eindelijk werd de school geopend, op den 1sten November 1883, met 20 kinderen. Bij de opening der school legde de heer Visser voor certificaten van matriculatie, middelklas, "elementary teacher's," en een geteekend door de curatoren der Normaalschool, waarin hij beschreven stond als eerste. Daarna werd er eene Schoolcommissie gekozen, n.l. den WelEerw. heer H. B. Venter en de h.h. J. L. v. Niekerk, A. Reiss, J. A. Vorster, Sr., J. Lesch, J. A. Venter, J. de Wet, A. Vogel, en op verzoek van sommigen ook den WelEerw. heer C. H. Radloff, ofschoon hij tot hiertoe niet heeft zamengewerkt. Hij nam aan, doch na veertien dagen bedankte hij onder geheime redenen. Toen werd J. A. Vorster, Jr., in zijne plaats gekozen. Omtrent een maand na de opening der school kwam de Gouvernements inspecteur, de heer Samuels, hier. Op verzoek der Schoolcommissie onderzocht hij de school en gaf een het goede getuigenis. [illegible] Ook [illegible] £50 per jaar, met kost en inwoning.

Men vervoege zich terstond bij den Eerw. F. H. FISHER, Principaal, Publieke School, Victoria West.

De school ging goed voort en kinderen [illegible] den van alle kanten er [illegible] van diegenen die geen moed had [illegible] Gouvernement iets te wagen.

Bij het einde van het eerste [illegible] school is voor drie jaren [illegible] zaken zoo dat de [illegible] kinderen had, en wij [illegible] hulponderwijzers te krijgen [illegible] per week voor Bijbel[illegible] de jongere klassen en voor [illegible] het financieele aanging [illegible] talen £429 5s. 6d., en er [illegible] in kas van £24 1s. 3d., [illegible]

Verder besloot de Commissie [illegible] der school te vieren, [illegible] genoegen der belangstellenden [illegible]

Hiermede meenen wij een getrouw verslag gegeven te hebben. Ten behoeve van [illegible] den wenschen wij nog te zeggen dat in [onze] school goed Hollandsch en goed Engelsch geleerd wordt, benevens alle wetenschappen [illegible] eene tweede klasse school geeft [illegible]

Wij moeten hier ook onzen dank [illegible] aan vele inwoners van dorp en distrikt, [illegible] zeer welwillend zijn en alles doen voor [de] school wat hunne hand vindt om te [illegible] doet ons nog meer inzien en verstaan [illegible] het goede en gij zult bijval vinden [illegible] meer goede menschen dan 3 à 4 [illegible] zeggen wij Gode lof en dank [illegible] die ons geholpen heeft.

De Commissie vergaderd zijnde [illegible] onderwijzer ingeroepen, en de voorzitter [illegible] zekerde hem met het werk van het afgeloopen jaar hoogst tevreden te zijn, en [illegible] hiervan werd hem een erf ten geschenke gegeven van 90×90, gekocht voor £50, [illegible] werd aan de onderwijzeres, nl. Mrs. Nem[illegible] geschenk gegeven van £10.

Daar de onderwijzer van plan is zijn vacantie in de Westelijke Provincie door te brengen, werd de school reeds vroeg in December opgebroken, en toen hij op het punt stond te vertrekken, vergaderden er karren en ruiters van alle zijden en kwamen te zamen voor het huis van den WelEerw. Heer H. B. Venter. Toen gingen de onderwijzer en de WelEerw. H. B. Venter vooruit, en werden gevolgd door eene menigte van rijtuigen en ruiters, tot een eind buiten het dorp, waar zij afscheid namen, nadat de voorzitter der Schoolcommissie een hartelijk woord gesproken had tot den onderwijzer en de andere vrienden die hem vergezellen zullen tot aan de zee.

J. A. VENTER,
J. A. VORSTER JR.
Benoemd door de School Commissie tot het opstellen dezes.

(De *Frontier Guardian* en *Volksblad* gelieven over te nemen.)

EEN SLANGENDANS.

(Handelsblad.)

Een ooggetuige, de heer Heaps, geeft de volgende beschrijving van een slangendans, door de [illegible] in Mexico. [illegible] [illegible]

[illegible] in kringen [illegible] n.m. blijft op [illegible] Zondag avond. De namiddag treinen [illegible] erug nemen 3de klasse passagiers [illegible] chen Wellington en Kaapstad op.

[illegible]strat, Kaapstad.

Gedrukt bij Hofmeyr & Regter, Kasteelstraat, Kaapstad.